

■ Даследаванне

НАЙМАЛЬНІКІ ВЫБІРАЮЦЬ МУЖЧЫН?

Эксперты вивучаць сітуацыю з гендарнай дыскрымінацыяй на рынку працы

Ці часта ў дзяўчат на суб'едаванні пытаюцца, ці замужам яны, а жанчынам з дзецьмі адмаўляюць у прыёме на работу, бо не хочуць траціцца на бальнічныя? Каб даследаваць сітуацыю з гендарнай дыскрымінацыяй на рынку працы, міжнародная грамадская арганізацыя «Гендарныя перспектывы» запусціла кампанію #ПолНеПотолок. Жанчынам і мужчынам, якія сутыкнуліся з прадуржым стаўленнем наймальнікаў, прапануюць дзяліцца сваімі гісторыямі.

— У нас ёсць ускосныя пацярджэнні таго, што гендарная дыскрымінацыя дагэтуль існуе. Беларуская статыстыка паказвае і разрыў у аплаце працы мужчын і жанчын, і тое, што апошнія менш заняты як прадпрымальнікі. Але мы хочам атрымаць сведчанні з першых вуснаў, — расказвае старшыня праўлення арганізацыі Ірына АЛЬХОЎКА. — Гісторыі размяркуем па катэгорыях, і наш юрыст будзе даваць кансультацыі агульнага характару, у паступаць у тыповых выпадках.

Нізкі заробак і невысокія пасады жанчын часта тлумачаць тым, што яны самі не імкнуцца ў кіраўнікі. Эксперт згаджаецца: вядома, не ўсім дамам важна кар'ера. Як і не ўсім мужчынам.

— Пытанне ў тым, што, калі жанчына гэтага захоча — якія ў яе шанцы? Вельмі часта на «дзявочых» факультэтах студэнтам-хлопцам аддаюць перавагу толькі таму, што іх менш. Па-чалавечы гэта называецца несправядлівасцю. Такі падыход неэфектыўны нават з пункту гледжання эканомікі. Жанчыны даўжэй вучацца, больш падрыхтаваны — атрымліваецца, на іх адукацыю дарма траціцца грошы? — разважае старшыня праўлення «Гендарных перспектыв».

Па назіраннях эксперта, праблемы на рынку працы часта ўзнікаюць у маці з непаўналетнімі дзецьмі:

— Зразумела, кожны наймальнік зацікаўлены ў тым, каб работнік быў на сваім месцы кожны дзень, цалкам аддаваўся справе і нікуды не адлучаўся. Але з іншага боку, калі мы кажам, што паважаем мацярынства як велізарную працу і гэта мае значэнне не толькі для канкрэтнай сям'і, але і для краіны, тады работадаўцы таксама павінны дзяліць гэту адказнасць з грамадствам і дзяржавай. А атрымліваецца, што ўся нагрузка па выхаванні дзяцей і адпаведна складанасці з пошукам работы кладуцца на плечы жанчын.

Што да мужчын, то ім наймальнікі часам не хочуць прадастаўляць водпуск па доглядзе за дзіцем. І нават не ведаюць, што з малым можа сядзець не толькі маці. Ірына Альхоўка згадвае выпадкі, калі да іх у арганізацыю звярталіся мужчыны і прасілі: «Патэлефануйце ў маю бухгалтэрыю, раскажыце, што я маю такое права».

Яшчэ адна праблема — сексуальнае дамаганне на працоўным месцы.

— Гэта ўвогуле забароненая тэма. Вельмі шмат тут патрыярхальных стэрэатыпаў. Я нядаўна пачула меркаванне, што флірт на рабоце спрыяе лепшай вытворчасці працы. Але гэта мужчынскі пункт гледжання: не ўсе жанчыны гатовы слухаць жарты на конт бландзінак і знешняга выгляду. Той наймальнік, які хоча мець здарова адносі-

ны ў калектыве, павінен быць зацікаўлены ў палітыцы, дзе кожны супрацоўнік будзе адчуваць сябе ў бяспецы, — лічыць эксперт.

Падчас кампаніі плануецца таксама правесці дыскусію з чыноўнікамі, спецыялістамі працоўных інспекцый, наймальнікамі і юрыстамі, каб абмеркаваць, як праблемы гендарнай дыскрымінацыі можна вырашаць. У краінах Еўрасаюза, напрыклад, даказваць факт дыскрымінацыі павінен не работнік, а наймальнік. У нас наадварот. І гэта практычна немагчыма, бо падобныя выпадкі звычайна адбываюцца адзін на адзін. Да таго ж у нашым заканадаўстве ёсць толькі забарона на дыскрымінацыю, але няма азначэння паняцця. Гэта значна ўскладняе правапрымянальную практыку.

Ірына Альхоўка заўважае, што яны ні ў якім разе не хочуць рабіць наймальнікаў ворагамі і вінаваціць іх ва ўсім: — Сваёй задачай мы бачым раскажаць, у чым пера-

вага змешанага калектыву, работнікаў, у якіх ёсць дзеці. Як правіла, гэта вельмі лаляльныя супрацоўнікі. Калі ў цябе ёсць дзіця, ты не зацікаўлены ў тым, каб часта мяняць работу, бо табе патрэбна стабільнасць. У Швецыі, напрыклад, лічаць, што лепшы трэнінг менеджмента — гэта бацькоўства. Бо бацькоўства вучыць усяму — і вясці перамовы, і планавачы свой час, і выконваць шмат задач. На трэнінгу гэта штучная сітуацыя, а ў сям'і — натуральная.

Падзяліцца сваёй гісторыяй аб дыскрымінацыі на рабоце па прыкмеце полу можна на старонцы ў сацыяльнай сетцы Фэйсбук пад хэштэгам #ПолНеПотолок. Ці даслаць яе на электронную скрыню pol_ne_potolok@genderperspectives.by, калі хочаце захаваць ананімнасць.

Наталля ЛУБНЕЎСКАЯ. lubneuskaya@zviazda.by

■ Каментарый у тэму

Абмежаванне ў працоўных правах ці атрыманне нейкіх пераваг у залежнасці ад полу беларускім заканадаўствам забаронена. А работнікі, якія маюць сямейныя абавязкі, могуць разлічваць на дадатковыя гарантыі.

— Пры гэтым права на гарантыі, якія даюцца заканадаўствам і калектывнымі дагаворамі маці, прадастаўляецца таксама бацькам, што выходзяць дзяцей адны, — заўважае начальнік аддзела працоўнага заканадаўства юрыдычнага ўпраўлення ведамства Ірына ПЫРКО.

Іншая справа, што на практыцы роўнасць не заўсёды захоўваецца. І Беларусь тут не выключэнне — гэта сусветная тэндэнцыя. Нашы жанчыны зарабляюць у сярэднім на 23 працэнты менш за мужчын. Доля прадастаўніц прыгожага полу ў парламенце — 30 працэнтаў, сярод кіраўнікоў — 48 працэнтаў (але трэба ўлічваць, што гэта, як правіла, кіраўнікі ніжэйшага ўзроўню). А ў водпуску па доглядзе за дзіцем ідзе толькі адзін працэнт мужчын (сярод іх і таты, і дзядулі).

■ Абітурыент-2017

РЭПЕТЫЦЫЙНАЕ ТЭСЦІРАВАННЕ: РАЗВЕДКА БОЕМ...

Колькі тэстаў дазваляць здаваць абітурыентам у наступным годзе — тры ці чатыры? Безумоўна, гэта пытанне хвалюе многіх. Але пакуль змяненні ў парадку прыёму ў ВНУ не зацверджаны, будучым выпускнікам застаецца арыентавацца на правілы, якія дзейнічалі ў папярэднія гады. Праўда, у дачыненні да рэпетыцыйнага тэсціравання ніякія абмежаванні на колькасць дысцыплін, па якіх можна здаць тэсты, не ўплываюць. Як не дзейнічаюць і абмежаванні па ўзросце. Паўдзельнічаць у «рэпетыцыі» могуць не толькі вучні выпускных класаў, але і дзесяцікласнікі.

Першы этап рэпетыцыйнага тэсціравання ў беларускіх ВНУ стартаваў у кастрычніку. Пералік устаноў, дзе яно будзе праводзіцца па матэрыялах арганізатараў ЦТ, і графік правядзення можна знайсці на сайце Рэспубліканскага інстытута кантролю ведаў. У многія навучальныя ўстановы запісацца на рэпетыцыйнае тэсціраванне цяпер можна не выходзячы з дома — на іх сайтах адкрыта анлайн-рэгістрацыя.

Апрацоўка бланкаў адказаў удзельнікаў рэпетыцыйнага тэсціравання і разлік вынікаў будуць ажыццяўляцца па тэхналогіі ЦТ. Інфармацыю пра свае вынікі абітурыенты змогуць атрымаць на сайце РІКВ па асабістым кодзе ўдзельніка. Пасля завяршэння першага этапу рэпетыцыйнага тэсціравання на сайце Інстытута кантролю ведаў абітурыенты таксама па асабістым кодзе ўдзельніка змогуць атрымаць адказы да заданняў тэста для правядзення работы над памылкамі.

Удзельнікам рэпетыцыйнага тэсціравання трэба мець на ўвазе, што працэдура яго правядзення нічым не адрозніваецца ад цэнтралізаванага. Задача арганізатараў у аўдыторыях — прытрымлівацца ўсіх правілаў правядзення ЦТ, каб адразу настроіць абітурыентаў на сур'ёзны лад і змадэляваць рэальную псіхалагічную абстаноўку правядзення экзамену: прысутнасць мабільнікаў, дапаможнікаў і шпаргалак у экзаменацыйнай аўдыторыі катэгарычна не дапускаецца. Арганізатарам дазваляецца кансультаваць удзельнікаў рэпетыцый толькі па тэхналогіі работы над тэстам і па парадку запаўнення бланка, але ніякіх кансультацый па змесце тэстаў.

Да пачатку ўступнай кампаніі абітурыенты змогуць правесці свае ве-

Фота Анастасія КІПЕШЧУКА

некалькі разоў. Першы этап рэпетыцыйнага тэсціравання будзе доўжыцца да канца гэтага года. Другі этап пройдзе ў студзені-лютым. Трэці — у сакавіку-красавіку.

Пачынаючы з кастрычніка, непасрэдна ў Рэспубліканскім інстытуце кантролю ведаў для ўсіх ахвотных арганізуецца і камп'ютарнае тэсціраванне. Падчас яго прапануюцца заданні з той жа базы, што і на звычайным. Розніца ў тым, што абітурыент працуе перад камп'ютарным маніторам і напрыканцы выпрабавання можа адразу ўбачыць свой вынік. У абітурыента ёсць магчымасць тут жа працаваць над памылкамі. Спачатку да няправільна выкананых заданняў яму даецца падказка, а калі і яна не дапамагае, можна проста «падгледзець» правільнае рашэнне.

У Рэспубліканскім інстытуце кантролю ведаў адкрыта анлайн-рэгістрацыя на камп'ютарнае тэсціраванне. Яно праводзіцца кожны дзень: з панядзелка па пятніцу — з 14:00 да 18:00, а ў суботу «рэпетыцыйная сесія» стартуе ў 11 гадзін.

Надзея НІКАЛАЕВА. nikalaeva@zviazda.by

■ Год культуры

ПАД ГУКІ СІМФАНІЧНАГА АРКЕСТРА...

Сёння грамадскае аб'яднанне «Белая Русь» збірае сваіх актывістаў у Беларускай дзяржаўнай філармоніі на музычную вечарыну. Мерапрыемства пройдзе ў рамках Года культуры.

Як паведамляе прэс-служба «Белай Русі», госці вечарыны «змогуць у нефармальнай абстаноўцы абмеркаваць актуальныя пытанні грамадскага жыцця краіны і паслухаць класічную музыку ў выкананні Дзяржаўнага сімфанічнага аркестра пад кіраўніцтвам народнага артыста Беларусі Аляксандра Ансімава».

— Такія тэматычныя канцэрты для нас ужо сталі традыцыяй, — адзначае намеснік старшыні «Белай Русі» Аляксандр ШАЦЬКО. — У сталіцу прыедуць актывы нашых абласцей. Мы збіраемся паслухаць музыку, пагутарыць...

Ён таксама паведаміў, што ў рамках Года культуры «Белая Русь» зрабіла многае:

— Мы плённа супрацоўнічалі з аўтарамі, якія пішуць для дзяцей, прымалі ўдзел у мерапрыемствах, прымеркаваных да Дня пісьменства, правалі конкурс «Залатое пяро Беларускай Русі», у якім прынялі ўдзел каля 1,5 тысячы маладых аўтараў з усёй краіны.

Надзея ЮШКЕВІЧ. yushkevich@zviazda.by

■ Надвор'е

Пранізлівы вецер разам з дажджом

А на наступным тыдні сіноптыкі абяцаюць нам яшчэ і мокры снег

Даволі моцныя парывісты вецер і дажджы чакаюцца на гэтыя выхадныя, паведамляе галоўны сіноптык службы гідрометэаралагічных прагнозаў Рэспубліканскага цэнтра па гідрометэаралогіі, кантролі радыеактыўнага забруджвання і маніторынгу навакольнага асяроддзя Мінпрыроды Святлана РЫБАКОВА.

Праўда, у пятніцу тэрыторыя Беларусі застанеца яшчэ пад уплывам зоны павышанага атмасфернага ціску і толькі ў заходніх раёнах завітае фронтальны раздзел. Удзень будзе воблачна з праясненнямі. На большай частцы краіны ападкаў не будзе, толькі ў асобных раёнах Брэскай і Гродзенскай абласцей пройдуць дажджы. Вецер прагназуецца паўднёва-ўсходні ўмераны, у асобных раёнах магчымы парывы да 14 м/с. Максімальная тэмпература паветра ўдзень складзе ад 4—9 цяпла. У выхадныя атмасферныя франты пачнуць гаспадарыць у нас ужо паўсюдна, толькі па паўночным усходзе яшчэ захаваецца ўплыў антыцыклону.

Таму ў суботу ўначы ў заходніх, а ўдзень і ў цэнтральных раёнах краіны чакаюцца дажджы. Адчуванне кепскага і халоднага надвор'я будзе максімальным, бо дыскамфорту дадасць моцны вецер, парывы якога па паўночным захадзе могуць дасягаць 15—18 м/с. Самыя складаныя ўмовы надвор'я ў гэтыя дні чакаюцца ўначы, калі тэмпература паветра складзе ад нуля да плюс 6 градусаў, а па паўночным усходзе пры невялікай воблачнасці паветра тэрмометр апусціцца да мінус 1—5 градусаў. Удзень будзе ад плюс 2 да плюс 8 градусаў.

У нядзелю таксама чакаецца некамафортнае надвор'е, калі на большай частцы тэрыторыі краіны прагназуецца дажджы. Уначы і раніцай па паўночным захадзе магчыма ўзмацненне ветру парывамі да 15—18 м/с. Тэмпература паветра ўначы складзе ад мінус 1 да плюс 6 градусаў, удзень — 2—8 цяпла, а па паўднёвым захадзе паветра прагрэецца да плюс 10 градусаў.

Паводле папярэдніх прагнозаў айчынных спецыялістаў, на пачатку наступнага тыдня чакаецца няўстойлівае надвор'е з ападкамі. У панядзелак і аўторак краіна будзе знаходзіцца пад уплывам фронтальных раздзелаў, якія перамяшчаюцца з паўднёвага захаду Еўропы. На большай частцы тэрыторыі чакаюцца дажджы, уначы і раніцай у асобных раёнах з мокрым снегам, таму месцамі магчымы галалёд. У асобных раёнах парывы ветру будуць дасягаць 15—18 м/с.

Сяргей КУРКАЧ. kurkach@zviazda.by

■ Здарэнне

У МІНСКУ ПРАДУХІЛЕНЫ НАПАД НА ЛАМБАРД

Упраўленнем Следчага камітэта па г. Мінску на падставе матэрыялаў МУС заведзена крымінальная справа ў дачыненні да грамадзяніна Расійскай Федэрацыі, які падазраецца ў падрыхтоўцы разбойнага нападу на адзін з ламбардаў сталіцы.

Следствам устаноўлена, што жыхар Бранскай вобласці, 1971 года нараджэння, у пачатку кастрычніка распрацаваў план нападу. З мэтай яго ажыццяўлення набыў маску, электрашокер і пнеуматычны пісталет. Давесці злачынны намер да канца яму не дазволілі супрацоўнікі міліцыі, якія затрымалі падазронага на ўваходзе ў ламбард. У цяперашні час следчы працуюць з затрыманым. Правяраецца інфармацыя аб магчымым дачыненні мужчыны да ўчынення аналагічных фактаў супрацьпраўнай дзейнасці. Следства мае намер хадайнічаць аб прымяненні да яго меры затрымання ў выглядзе заключэння пад варту.

Сяргей РАСОЛЬКА. rs@zviazda.by